

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru strelnătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archiepiscopale Sibiu, strada Măcelarilor 47
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiu, 12 Aprilie.

În orașelul Elisabetopole, armenii au susținut pân acum un gimnasiu inferior cu caracter confesional catolic.

După legea școlilor medii din 1883 statul poate subvenționa gimnasiile, poate ridica gimnasiile inferioare la gimnasiile complete, dacă respectiva confesiune o cere această.

Biserica romană catolică nu a cerut transformarea gimnasiului inferior din Elisabetopole în gimnasiu complet, dar o a cerut șovenistii din Elisabetopole și pe lângă aceea că au oferit edificiu gratuit pentru adăpostirea gimnasiului, au mai votat din cassa alodială o subvențiune anuală de 4000 fl.

Să vedem cu ce se motivează necesitatea înființării unui gimnasiu complet în Elisabetopole!

Întreg ținutul Târnavelor este locuit de români și de sași. Românii și cresc tinerii în gimnasiul din Blăși, sașii în cel din Mediaș și Sighișoara.

Aceste școle medii stau sub conducerea unor oameni, cari pân acum nu-și pot vindica pentru ei titlul de patrioți buni și dacă cei ce sunt în fruntea institutelor acestora, nu sunt buni patrioți, cu atât mai puțin patrioți vor eși din tinerii, cari cresc în acele institute.

Guvernul nu a putut face un lucru mai „patriotic” și mai „înțelept”, decât ca să dea tot concursul său, tot ajutorul moral și material, ca pe vâile Târnavelor să se înființeze o școală medie, care să paralizeze acțiunea gimnasiilor române și sășesci din aceste părți.

Episcopatul rom. catolic din Alba-Inlia nu a reflectat la ajutorul și subvențiunea statului, căci îndată ce primesce atare subvențiune a gătat cu dreptul de denumire al profesorilor, a gătat-o cu dreptul de suprinspecțiune și alte prerogative, ce le are ca susținător al gimnasiului.

Șovenistii din Elisabetopole nu mult își sfarmă capul cu autonomia confesiunii lor. Puțin le pasă lor, cine denumesc pe profesori, puțin li dore de programul de studii, care se va impune din partea ministrului de culte fără învoirea episcopatului, ei vor se aibă un gimnasiu complet cu ajutorul dela stat, vor să întărescă „ideia de stat unguresc” pe vâile Târnavelor, vor să crească o tinerime „patriotică”, vor să paralizeze influența ce o au câștigat gimnasiile de acum asupra creșterii tinerimei din acele părți nemaghiare și tipetul lor de durere a aflat răsunet în cabinetul ministrului de culte și așa vom avea cu un stabiliment nou cultural mai mult aici în Ardel.

Acăsta fără îndoială ar însemna un progres, și dacă de progresul acesta ar profita toți locuitorii din al căror punți eșă ajutorul ce-l pune statul în vedere gimnasiului din Elisabetopole, noi am fi cei din urmă, cari am avea un cuvânt de reprobare.

Dar aici nu e vorba de interesul cultural al popoarelor, ce locuiesc pe vâile Târnavelor.

Aici e vorba de a crea o undiță, cu care să se prindă tinerimea care acum cercetă școle românesce și sășesci și să se crească pe cîrdele patriotismului modern, care samănă ou cu ou, cu magiarisarea acelor odrasle ce au supt lapte românesc și sășesc.

Aici e vorba de o armă nouă contra stabilimentelor culturale românesce și sășesci, cari se țin și susțin din pungile românilor și sașilor, e vorba de a le prezenta pe acele de nescie cuiburi de vespi, cari cresc tot atâta dușmani ai ideii de stat unguresc, și odată realizat planul cu gimnasiul complet din Elisabetopole, este mai ușor a decreta ștergerea gimnasiului din Blăș, Mediaș și Sighișoara, sub cuvânt că aci e gimnasiul din Elisabetopole, e dinaintea ușei, nu au decât să l cerceteze ce-i insectați de cultură.

Pute că temerile noastre să fie deocamdată cam exagerate, pute că pentru acum nu sunt puse în vedere măsurile draconice, de cari ne temem; cine ne garantează însă că aceste măsuri nu se vor lua mâne-poimâne, cine stă bun, că în era acăsta a persecuțiilor naționale, oamenii nu vor veni ca să dea o lovitură de mörte acelor institute, de care este legată mare parte cultura noastră națională, sunt legate suveniri, pe cari nu le pute șterge nimene din inimile românesce pân ce aceste vor mai bate cum bat ați și cum vor bate încă multă vreme, cu toate încordările ce se pun de a le face să bată și să simtă altmintea.

Ei... necesități mult mai simțite, ave țara trebuințe mult mai arădătoare, decât cesiunea gimnasiului din Elisabetopole și dacă totuși statul pe acăsta o a aflat mai de importanță, atunci importanța se esplica numai prin curentul șovinist de care este cuprins întreg aparatul statului, se esplică dicem, dar de justificat nu se pute justifica nici odată. Va fi și acăsta o jertfă ca cele multe aduse pe altariul magiarisării, de care suntem sătui până în gât.

Revista politică.

Dieta din Budapesta s'a ocupat cu discușiunea proiectului de lege, ce l'a înaintat ministrul de justiție Szilágy despre organizarea judecătoriailor și

a procuraturilor. Discușiunea a urmat fără prea mare opozițiune.

Comisiunea administrativă continuă cu desbaterile referitoare la proiectul pentru administrațiunea de stat. Membrii din opozițiune își susțin cu tenacitate vederile lor, dar la votare sunt totdeauna majoritați. Până acum puține modificări s'au introdus în proiectul, ce l'a prezentat ministrul.

Deputațiunile regnicolare, ungară și croată au ținut sub presiul lui Koloman Széll e conferință, în care s'a ajuns la o înțelegere deplină între ambele delegațiuni. —

Articolul diarului „Politik”, care a provocat atâta indispozițiune în cercurile magiare și de care am făcut amintire în numărul trecut, conține în general următoarele pasaje:

Trebuie să desvîlim înaintea lumii icóna violentărilor ne mai pomenite din Ungaria. După „Politik” în Ungaria se pot observa scene brutale întru subjugarea raselor nemaghiare ca și cari nu se mai observă în alte țeri civilizate. Nici chiar ordele turcesci nu au manifestat în Ungaria așa barbarism neuman cum manifestă ați ungurii a cărora jertfă sunt bieții slovaci. Ei, sub prețelul legii comit cele mai strigătoare nedreptăți, răpesc în mod brutal copii, atacă averi streine și suprimă libertatea personală.

După publicarea diplomei din 1860 au început magiarii a asupri rasele nemaghiare din țară. Cancellaria ungară de curte a numit șspani și vice-șspani tot numai de aciea, cari nu sciau slovăcesce și cari cu forța asupriau naționalitățile. În acăsta eră de asuprire slovacii ținură în Turoș-Sân-Martin o adunare în care au elaborat un memorandum și l'au prezentat coróniei. Dar toate în zădar.

Magiarii se provocă tot deuna la dispozițiuni, cari de fapt nu există dar, cari le au inventat ei ca se aibă un titlu la asuprire. Folosirea limbei materne e considerată nu numai dacă o vorbește poporul dar și oameni singurateci ca păcat panslav, care are rezultate din cele mai periculoase. Trece apoi la desființarea Maticiei în 1875. Societatea acăsta avea o avere de 150,000 fl și o colecțiune frumoasă de alte obiecte prețioase, cari toate le au confiscat; gimnasiul din Turoș-Sân-Martin și alte două gimnasiile slovace le-au închis. Dar guvernul unguresc nu sa mulțumit cu atâta ci s'a apucat de magiarisarea școlilor populare a magiarisat numele locurilor, ale munților și riurilor. Pe meseriașii și muncitorii slovaci dacă nu voesc să se magiariseze îi scote din ateliere, îi dimite din serviciul căilor ferate și în urmă sunt siliți se emigreze în mase în America, unde constituiesc o colonie.

FOIȚA.

Discursul regelui Carol la deschiderea academiei.

(Încheiere.)

Poesia populară resfrânge într'un chip minunat aceste vremuri grele ale unui trecut plin de nesigurante și de dureri. Pe când munca intelectuală, dorința și trebuința de a învăța și de a-și ascuți mintea s'au desceptat și au luat o desvoltare însemnată cu viața politică, poesia era de vécure adânc sădită în inima românului, și ori ce popor s'ar pute fali cu cugetările — unele mărețe, altele dragălașe și atrăgătoare — adunate în acăsta comoră bogată a limbei noastre. Simțămintele înalte, spiritul răsboinic, durerea și nădejdea, tânguirea și mângăierea, cari resuflă în acest frunțis poetic, sunt tocmai oglinda unui trecut plin de bărbăție, de încercare și de necasuri, un învățământ puternic pentru generația prezente și viitoare. Mândru pute fi dar poporul român de geniul său poetic pe ariplele cărora s'a ridicat la o înălțime, care l'a ferit de înriuriri streine și nepriincioase, ocrotind chiar credința și naționalitatea sa. Poesia a devenit astfel cea din-

tăiu temelie a limbei, un adevărat tesaur al istoriei un izvor nesecat al literaturii române.

Povescile și legendele, cântecele și doinele rămase de vécure ascunse în vâile sălbatice ale Carpaților, sau rătăcind prin câmpiile roditoare ale Dunărei, trebuie se răsune adese ori în Academie spre a se însufleți lucrările sale; ele trebuie se strălucască de apururea ca o podobă a nemului românesc și ne vor aminti și pe iubitul nostru Vasile Alesandri, care trecând într'o viață mai fericită, a lăsat un gol așa de simțitor în mijlocul nostru, al cărui nume însă va rămâne neșters în inimile tuturor.

Nu se pute dar tăgădăi, că literatura bisericăscă, cronicarii și poesia populară cuprind un material prețios și că au avut o influență din cele mai fericite asupra limbei române, de care cunoscutul geograf „Hoffmann” dice în opera sa dela 1840, „că este atât de bogată, încât dacă s'ar cultiva, ar merita se fie limba a tot genului uman”.

Academia, primind la întemeiere sa, ca un sfânt deposit, paza îngrijirea și desvoltarea limbei trebuie se fie mândră de acăsta însărcinare, care este și vrednică de o așa înaltă adunare literară.

„Etymologicum magnum Romanæ”, ce am propus, sunt acum șapte ani, să fie alcătuit, și a cărui încheiere sper încă a o vedé, va arăta lumii învățate ce comore însemnate de cuvinte feliurite și de cugetări înalte și frumoase sunt ascunse în limba și

literatura noastră. Acăsta operă, odată sfârșită, va rămâne un monument neperitor.

Urez din tot sufletul, ca academia să strălucască tot deuna prin lucrările sale, să încăldască toate inimile românesce și ca ușile sale să fie deschise pentru întâlniri pacinice și lupte sciintifice, un teren, pe care toți românii se potă întinde o mână frățescă.

Renumele Academiei noastre, încă ténără, deși serbéză nunta sa de argint trebuie se aibă un răsunet departe preste hotarele țerei spre a atrage în capitala României pe bărbății însemnați, cari să se încredințeze, că vechile principate dunărene s'au transformat într'un centru de civilizație și de propășire și au devenit prin vitejia armatei — ce a uimit lumea prin avântul său și tăria sa — un stat puternic și neatârnat, stabilit pe temelii așa de tari încât nici o sguduire nu'l pute sdruncina.

„Sunt adânc convins, că iubitul meu nepot, moștenitorul Coróniei, care face deja parte în Academia, ca membru onorar, va sci, în ziua când va fi chemat de pronie a implini înalta sa misiune, se mențină tradițiunile noastre și se dea tot spriginul său pentru prosperarea acestui însemnat aședământ de cultură al Patriei noastre”.

Cea mai mare brutalitate o exercită asupra copiilor, pe cari îi rup dela sinul familiei și îi trimit în ținuturi magiare ca să se magiarizeze. Și fiind că acesta neumanitate provacă totuși oare care atențiune și resens, în lumea mare aduc legi, prin cari li se poruncește comunelor slovace se înființeze kişdedovuri și silesc pe părinții seși dea copii la ele.

Preoții magiari, cari nu știu slovacese propagă cuvântul lui Dumnezeu de sine înțeles la așa urechi cari nu-l înțeleg.

Până acum însă a mai rămas un lucru de care nu s-au atins. Până acum slovacii și-au putut afla mântuirea cel puțin în biserică, astăzi însă voesc să le răpescă și acesta e cu neputință pe cale legală, încep a întrebuița forță. Voesc se introducă o instituțiune nouă sinodală și cea de 100 de ani voesc se o ștergă. Magiarii voesc se stăpânesc biserica autonomă națională și voesc se o indentifice cu cea de stat.

Despre acesta mai știu povesti și celelalte naționalități, cari toate sunt reprezentate numai de un deputat în dietă, care de altcun și el e magiar. Am aflat de bine a le spune acestea, ca să știe lumea, cât trebuie ținut la cavalierismul magiar. Gândescă magiarii, că va veni odată ziua, când vor trebui să-și dea samă, căci nici o națiune nu a comis crime fără de a nu fi pedepsită!

Se comunică următoarele amănunte noi din Sofia despre cercetările pentru descoperirea asasinilor ministrului Belceff.

Instrucția a mai dovedit până acum că cei patru omeni cari au comis omorul au venit, doi din Constantinopol și doi din Sârbia.

Cei dintâi au adus bani și arme, ceilalți au venit cu vestea, că în Sârbia se făcuseră toate pregătirile de fugă.

Complicii au stat în Sofia câte-va zile înainte de comiterea atentatului. După atentat au fugit prin strada Alpinski.

De oare-ze intrăga poliție și miliție era concentrată în capitală, ucigași au putut ajunge neimpedecați la granița Sârbescă.

Trei din ei aveau pașporțe turcânesce. Er unul pașport călugăresc. Cei dintâi se numesc Teodor Setras din Castoria, Risto Kutmanov din Ohrida și Risto Dimitrov; al patrulea se numesc Nacikov sau Clementie Anghelov.

La Belgrad atentatorii s-au sfătuit cu dragomanul Duma de la legația franceză.

După omor s-au făcut numeroase arestări, cari au dat date prețioase pentru instrucție, de și s'a dovedit că nici unul din cei arestați nu luase parte la omor.

S'a dat de veste dar autorităților dela graniță și guvernelor statelor vecine. România a luat numai de cât toate dispozițiile necesare, de asemenea și guvernul unguresc a făcut tot ce i a stat prin putință ca să se aresteze ucigașul în Șemlin.

Și guvernul austriac a fost rugat se aresteze pe ucigași, cari se presupuneau că putuseră lua drumul spre Lemberg.

Instrucția a stabilit, că Angheloff rămasese singur în Bulgaria, stând ascuns, sau în districtul Negotin sau pe la Vrania.

La rugarea guvernului bulgar s'a făcut la emigrantul Rizoff din Belgrad, care printr-o broșură îndemna la asasinarea prințului Ferdinand și a lui Stambulof, o perchiție, dar fără rezultat. Cu toate astea poliția bulgară e incredințată, că emigranți bulgari din Sârbia au stat într'ajutor ucigașilor se fugă.

O notă s'a redigiat relativă la atentat și ea se va trimite de sigur puterilor, îndată ce instrucția afacerii va fi terminată.

Cestiuni scolare.

Ocna-Sibiului, în Aprilie.

În sensul normativului scolar §. 53 p. d, Mercurea și Sâmbăta după amăzi nu are să se țină prelegeri cu scolarii din școlile noastre populare elementare.

Dispoziția aceasta nu mi se pare de loc practică după trebuințele noastre dela sate și tocmai stărbirea prelegerilor în cele două zile, numai rezultate îmbucurătoare nu aduc pre terenul învățământului elementar.

Ba dacă meditam serios și privim de aproape lucrul, apoi vedem, că unde se aplică acest punct din „Normativ” ne aduce chiar daună învățământului. Și ță pentru ce:

În cele mai multe sate casele sunt așa de imprevăzute și departe de școală, încât pruncii cei ce frecventă școală, în timp frumos abia după 10 ore a. m. pot ajunge la școală. Când e timpul ploios, drumul tinos și trebuie se mai treacă și punți preste ape, nici nu mai gândesc părinții la școală, necum să-l silesc sau să poftesc ca să și trimită pe bietul băiat pentru un cės-două: ba sunt și de aceia părinți, cari

locuesc aproape de școală și numai pentru o jumătate de zi nu-ți trimite copilul la școală.

Resultă dară de aici, că unde învățătorii se țin strins de punctul d. al numitului § din normativ; scolarii perd pe săptămână două zile de învățământ.

Afară de acestea, dacă luăm în drăptă considerare, apoi vedem, că nici pentru învățătorii acesta dispozițiune nu e tocmai de acceptat; căci învățătorul nu-i un mecanism fără viață, pe care punându-l în mișcare prin Septembrie ori Octombrie se funcționeze fără intrerumpere, până prin Maiu, fără ca să nu aibă lipsă de nimic. Are și învățătorul să și vadă de afacerile sale familiare, căci învățătorii nostri nu's așa de bine dotați, ca din salariile învățătoresci să potă duce o viață amăsurat demnității ce ocupă. Și chiar de ar fi cât de bine salarisați, totuși în o jumătate de zi nu-și pot vedea de nici o afacere.

Învățătorii nostri preste tot, cu familii ori fără familii, cu stare ori sâraci, cari locuesc pela sate au să întâmpine multe neajunsuri, pe cari numai cel ce a fost în acel căruț le știe; de aceea nu putem țină pe învățătorul ca în fer: să nu-și potă vedea de sine și de familia sa.

Sunt Dumineci și sârbători, vor dice unii, cari nu știu ce grăesc.

E prea adevărat, că sunt, însă învățătorului ca unei persoane chemate a propaga religiozitatea și moralitatea nu-i stă bine: buna cuviință nu-l lasă; ba nu iar fi nici permis ca el în zile de Dumineci și sârbători să absenteze dela sfânta biserică, făcând călătorii.

Toate acestea și altele de felul acesta produc nemulțămiri, cari contribue în parte și la stagnarea învățământului din școlile noastre, și comitetele noastre parohiale ar trebui să năsuască a căuta remedii pentru delăturarea pedecilor; ba a căuta mijloace corespunzătoare locului și timpului, ca cu învățământul să se potă ajunge la scop.

Chemarea dară a comitetelor parohiale ar fi, că unde împregiurările nu conced ca pruncii să potă frecuenta școală și numai în jumătăți de zi, în interesul învățământului se facă puțină abatere dela litera „Normativului”: să decidă ca în fie-care săptămână o zi intrăgă să nu se țină prelegeri.

Cu alte cuvinte: să mulțămescă atât pe părinți, ce au prunci la școală, cari de altcun pe la sate fiind și economi au mare lipsă de ajutorul pruncilor și și pe învățătorul pe care numai Dumnezeu îl știe cum trăiesc. Astfelu făcând, sunt mulțamiți cu toții și mulțamiți fiind, se ajută reciproc și rezultatul progresului e îndoit.

Unde membrii comitetelor parohiale sunt omeni, cari își pricep chemarea și au la inimă binele și înaintarea poporului întocmesc trebile scolare de așa ca nici unul, nici altul să nu sufere greutate.

Avem pe unele locuri între conducători, comitetelor parohiale și omeni de aceia, cari ca să și caneze pe învățătorul nu iau nici o dispozițiune în favorul învățământului; ba sub pretextul că voesc respectarea legii, pun pedecă în mersul învățământului. Cu alte cuvinte se arată farisei deplin.

Avem cum dice pe unele locuri omeni de aceia fără conștiință, cari invidiază pe învățătorul, pentru că e la înălțimea chemării sale, pecând dacă învățătorul a fost sau ar fi înrudit cu de acei conducători cu musca pe căciulă, cari spre nenorocirea noastră au ajuns a „conduce” afacerile scolare, de n'ar face nici un progres, tot e om preferit de ei: învățat și laudat.

Vai de școală, unde învățătorul căutând la spriginul conducătorilor fără conștiință numai își plătesc urechea, întru împlinirea chemării sale. Și rușine pentru acei conducători ai școlei, cari invidiind pe învățătorul, nu-și fac datorința față de școală ca prin aceea să pună obstaculi învățătorului întru ajungerea scopului seu.

După mărginita mea părere mai sus menționată § din „Normativul scolar” pe satele noastre cu case imprăsciate nu se potă aplica cu succes. Și numai acolo se aplică unde sau comitetele nu-și pricep chemarea sau din renitență vedând și auzind nu voesc se înțelegă.

h. . . ?

Concertul reuniunii române de cântări din Sibiu.

În concertul de Mercuri seară, Reuniunea română de cântări din Sibiu s'a prezentat înaintea publicului cu 2 opuri mărețe fie care în felul seu, și a secerat multe și meritate aplause.

Cântecele țigănesce (Zigeunerlieder) de Brahms cu bogatele frumseți din singuraticii numeri au fost executate cu multă precisiune, și virtuositate chiar, atât în numerii populari, plini de foc și vioiciune, cât și în cei sentimentali și delicați, cari schimbări de frapantă deosebire sunt deosebita proprietate a lui Brahms.

Prin eminenta interpretare a acestui op reuniunea din nou a dat probe despre seriozitatea și stăruința, cu care lucră la deslegarea problemei culturale, ce și-a luat, dar tot odată și despre eminenta conducere a actualului dirigent, care merge drumul seu reformativ — cultural în cele ale muzicii, fără a se clătina, și fără a se lăsa influențat, decât de ajungerea țintei, spre care nisuesce reuniunea.

Piesa a doua „Trio” pentru piano, violină și violoncello de Beethoven a fost executată de domniul Iuliu Schaeffer, profesor de muzică, I. Heger și P. Hermann dirigentul capelei orașenesci cu mare dexteritate, și admirabilă tehnică. Publicul ales a răsplătit aceste escelente prestațiuni cu aplause meritate.

În piesa a treia „Prima noapte vrăjită”, ni s'a dat ocaziune se admirăm din nou puterea de prestațiune, de pricepere și de nobilă interpretare a corului, de altă parte însă și prestațiunile singuraticilor membrii din Reuniune și la primul loc vom aminti admirabila acompaniare pe piano a domnei Minerva Brote, și bogăția de frumseți din vocea domnului Isăia Popa, care a cântat partia preotului și care dela început până la sfârșit și-a deslegat problema cea grea cu succes eminent, captivând pre ascultători.

În partia altului solo am auzit cântând pre dra Livia Andrevice, care dispune de o voce frumoasă, mezzo sopran, care cu îngrigire și pricepere cultivată sep ote desvolta, și dragălașa ei stăpână încă de multeori va putea delecta publicul, precum s'a delectat în acest concert, cântând cu mult sentiment și cu intonare curată ca cristalul.

Perplesitatea frapantă la începutul cântărei ne amintesc, că fie care om la prima pășire în public trebuie să treacă prin asemenea situațiuni ușor de explicat.

Förte bine și-a interpretat rolul de bas dl Ioan Dămian, și dl Ioan Fugată pre cel de tenor și cu bucurie luăm notiță despre aceste frumoase voci, cari pentru reuniune sunt de o valoare neprețuită.

Frumsețile cele multe ale acestui măreț op de Mendelssohn rivalisază cu greutatea tehnică în executare.

Puternicul cor al reuniunii a trecut cu bravură preste toate greutățile, și cu măiestrie a știut scote la ivelă toate frumsețile opului, dând cea mai strălucită dovadă de puterea sa atât ca cor de femei și de bărbați singuratic, cât și întrunite corurile.

Coróna acestor prestațiuni rămâne directorului corului, dl G. Dima, care și de astădată s'a validat de escelent general, care cu bastonul în mână și a știut instrua, disciplina, și conduce brava armată din victorie în victorie.

Suntem fericiți a constata la reuniunea română de cântări din Sibiu progres pas de pas, și acesta este lauda cea mai mare, care se potă da unei instituțiuni culturale, cea mai frumoasă cunună, cu care în modestia ei o putem împodobi noi românii.

Tractarea numerilor 10 și 11,

prelegere practică ținută în 2 Martiu a. c. în Satu-lung, la adunarea generală a subreuniunii învățătorilor români din Țara Bârsei.

Domnilor și fraților colegi!

Când comitetul nostru central a pus obiect de discutiune în această adunare tractarea numerilor 10 și 11 ca prelegere practică, a urmărit de sigur scopul, ca să se afle cea mai ușoară metodă de a se propune în școală numerii, dar totdeodată a fost el și conștiu de importanța cea mare, ce o are preste tot calcularea în viața de toate zilele.

Calcularea, diceau unii, că e o gimnastică spirituală, drin care se agerește mintea, er alții adăugau și folosul material, ce se câștigă prin aceasta gimnastică.

Dați-mi voie să accentuez și eu, dl or, că poporele, cari au făcut mai multă gimnastică de acasă, au progresat mai tare și nunumai în privința spirituală dar și în cea materială.

Și dacă noi astăzi ne ocupăm cu predilecțiune de acest obiect, care abia de o jumătate de secol a devenit obiect de instrucțiune obligat și în școlile noastre, este numai o dovadă, că avem să umplem o lacună; pe care alții au umplut-o de mult, că vrem să ținem cont de progresele timpului; și mai mult, că voim să ridicăm pe poporul nostru și să nu-l lăsăm să-l despoie toți aceia, cari vin asupra lui.

Accentuez cu deosebire acesta din urmă afirmațiune pentru că e în deobste cunoscut, că mulți s'au folosit de rămânerea îndărăptă poporului nostru, — carele trebuie să-și numere pe degete ca să facă un calcul — pentru-ca să-l stărcă și să-l înșele în speculațiuni.

După acestea reflecțiuni me mărginesc a mai face următoarele espuneri mai amănunțite.

Computul are de a face cu numeri cunoscuți și necunoscuți. Numerii sunt numai noțiuni, care arată cătățimea lucrurilor. Acesta se vede din întrebările: „câte” „câți”? la care răspundem cu numeri. Nicăiri însă în natură nu aflăm d. e. numărul doi, aflăm numai doi omeni, două mere; prin urmare omenii au trebuit să vadă un obiect mai de multe ori ca să potă numera.

De aci putem dice, că numerii, sunt de două feluri: Concrete, cari arată obiecte d. e. 2 mâni, 5 degete, 2 ochi;

și abstracti, cari stau numai singuri în vorbire d. e. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, etc., și cari după-cum am observat mai sus, nu se află nicăieri în natură.

Ca să putem vedea numerii trebuie să-i scriem, să-i scriem, cu cari se scriu le numim cifre. Noi ne putem folosi, de feluri de cifre: 1 arabice, 2 romane, 3 bisericesci. Cele mai îndatinate, de care ne folosim sunt cifrele arabice d. e. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 0; cu cari se poate scrie totă mulțimea cea nemărginită a numerilor.

Din feliuritele lucrări ce se pot face cu numerii s'au format cu timpul mai multe reguli, cari puse în rând sistematic, au format știința numită Aritmetică.

Computând, nu facem altceva, decât formăm numeri și fiind că începem a forma numeri cu numărul 1, acesta se numește numărul fundamental.

1. Punem lângă unul încă unul, lângă doi încă unul, lângă trei încă unul etc. lucrarea aceasta se numește „numărare”.

2. Numerii se mai pot forma și în modopus sau contrariu: luând unul din unul, unul din doi, unul din trei, unul din patru, aceasta e „numărarea îndărăpt”.

3. Punând la un număr, unul sau mai mulți d. e. lângă patru punând trei, fac șapte, sau punând lângă trei încă trei și încă unul fac șapte — aceasta e „adaugarea”.

4. Tot astfel se formează numeri, când scotem un număr din alt număr d. e. dacă luăm doi din patru, cinci din opt, trei din șase etc. aceasta e „subtragerea”.

5. Dacă luăm un număr de mai multe ori d. e. pe doi luându-l de trei ori fac șase, pe cinci luându-l de patru ori fac douăzeci, aceasta e „înmulțirea”.

Căutând, că de câte ori se poate afla un număr în altul d. e. doi se află în opt de patru ori, aceasta e „împărțirea”.

Prin urmare aceste șase lucruri stau în strânsă legătură una cu alta, așa încât numărarea e baza adaugerei; adaugerea e baza înmulțirii și numărarea îndărăpt e baza subtragerei și aceasta e împărțirea. — Altcum înmulțirea e numai o adaugere scurtată, ca și împărțirea o subtragere scurtată.

Voiu trece acum la tractarea numărului 10 din comput.

Care număr l'am învățat mai pe urmă Ioane? Noi am învățat mai pe urmă numărul 9. Numără 9 scolare. George arată-mi 9 degete. N. Numără 9 bile. T. numără 9 bănci. Elena să umere dela 1—9. Maria să numere dela 9—1. Învățătorul face pe tablă 9 linii. Câte linii am făcut eu pe tablă? D-ta ai făcut pe tablă 9 linii. Numără-le 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9. câte linii sunt? (Răspuns 9). Pruncilor băgați bine de seamă, ce fac eu acum: Învățătorul mai face o linie pe tablă și întreabă: ceam făcut eu acum? D-ta ai făcut (/) o linie; câte linii fac 9 linii și cu o linie? 9 + 1 = 10. Câți cruceri fac 1 er și cu 9 cruceri? 1 + 9 = 10. dar o scrisoare și cu 9 scrisori; câte scrisori fac? 1 + 9 = 10. Câte linii fac 2 linii și cu 8 linii? 2 + 8 = 10. Câte puncte fac 3 puncte și cu 7 puncte 3 + 7 = 10. Câte bile fac 4 bile și cu 6 bile? 4 + 6 = 10.

(Va urma).

Varietăți.

* Trecerea la ortodocsie a princesei Sofia.) Despre trecerea la religiunea gr. orientală a princesei de corună din Grecia se anunță, că sinodul din Grecia a dispensat pe princesa de a fi botezată prin cofundarea de trei-ori în apă, ci prin stropire. Princesa încă de când asistasese la un serviciu divin în biserica gr. or. din Berlin a fost înclinată a trece la religiunea gr. orientală.

* (Din patriarhia sârbescă.) În zilele aceste a fost convocată comisiunea congresuală sârbescă în Carloviț, care și-a ținut ședințele sub conducerea patriarhului Brancovici. Patriarhul a împărțit prin o circulară pastorală credincioșilor din episcopia Timișorei, că a denumit pe episcopul din Verșet Dimitrievici de vicar al văduvitei episcopii.

* (Defraudare) V. comitele comitatului Hunedorei a ordonat scontrarea cassei comitatense din incidentul pensionării fostului cassariu și a dat de o defraudare preste 8000 fl., cu care este învinovățit casariul actul Hengyel Iozsef. Vinovatul a mărturisit greșala.

* (Nazarinenii.) Secta nazarinenilor a cuprins teren în unele părți ale Ungariei. Fanatismul, cel manifestă această sectă se poate vedea din următoarea întâmplare: Doi „apostoli nazarineni” voiau să se restignescă într-o comună din comitatul Bihorului și oamenii încă țineau morțiș, ca să-i restignescă. Amenințările cu buna ale autorităților n'au ajutat nimic. Ca să nu se întâmple însă tocmai morțe de om, pretorul suprem eși însuși la fața locului și sosi tocmai în momentul, când se făceau pregătirile de restignire. El se adresa către apostoli cu următoarele vorbe: Voi puteți face, ce ve place. Dacă însă apostolii nu vor învia după trei zile, toți oamenii, cari aparțin acestei secte și au stăruit pentru restignirea lor, vor fi aruncați în temniță. Oamenii și-au venit în fire.

* (Un lup turbat) Scirile din Cernăuți anunță, că în zilele trecute un lup turbat, care a venit rătăcind din Basarabia, a mușcat vr'o 40 de oameni. Șeptesprezece dintre cei mai grav mușcați au fost trimiși de guvernul austriac la institutul bacterologic din București, unde sunt supuși curei dlui prof. Babeșiu.

* (Alegerile în colegiul I. pentru camera României.) După scirile de pân acum candidații guvernului au învins, liberalii cei mai de valoare vin în balotagiu. Iunimistii au suferit pierderi pe întreaga linie. Nici șeful lor Petru Carp nu a obținut mandatul.

* (Timbre nouă.) Cu 1 Aprilie au intrat în circulațiune spre întrebuințare timbre nouă. Forma acestora rămâne cea veche, dar colorea va fi schimbată. Timbrele cele vechi pot fi cumpărate și folosite până în 31 August, ér dela 1 Septembrie începând au valoare numai timbrele cele nouă. Schimbarea timbreelor veci cu cele nouă se pōtă face gratuită la magazinele de timbre și la preceptoratele de dare și anume din 1—30 Septembrie a. c.

* (Numele românesc străin în patria lui.) Achim Oana și soția sa Maria născută Moga din Mag au un copil cu numele Tânase.

Moșul copilului din partea mamei, un om de tot vrednic, care a cumpărat moșile fostilor domni pământesci, ar fi dorit ca singurul seu descendent, acest nepot să pōrte numele lui.

Parinții cer deci dela ministeriu schimbarea numelui copilului din Oana în Moga.

Ministeriul respinge această cerere din motivul, că numele Moga are sunet străin (idegon hangzásu). Gutta cavat pacientiam!

* (Ura unui finanț) Din Seghedin s'a comunicat cu data de 20 Aprilie: Finanțul Hammer, un șvab din Bucein a împușcat în cătunul (tunya) Feketeszely pe țeranii Császár și Koza. Urmărit de lucrătorii dintr-o vie din apropiere și adus înaintea primariului cătunului, Tompacz, colegul acestuia declară că: Hammer urăscă pe magiari foarte tare și de multe ori s'a exprimat, că nu se va odihni până când nu va stinge viața la câțiva din ei.

* (Scole românesce în Macedonia.) Scolele românesce, i se scrie din Bitolia „Gaz. N.” din Bucuresci fac necontentin progrese în Macedonia cu toate pedecile și greutatea, pe cari i le fac agenții pan-elenismului. Er progresul facut de scole se resfrânge luminos asupra populațiunei, în care redetăptă viu sentimentul patriotic și personalitatea morală de națiune cu viitoriu și drept la viața.

Ne putem mândri cu scolele noastre de aici, căci sunt la înălțimea lor au triumfat și din ce în ce mai mult triumfă în lupta crâncenă, pe care au ținut-o și o țin cu un dușman, care de vécuri se statornicise într'aceste părți, își întărise cetățui și care lupta în potriua ne cu mijloce materiale mai mari de cât ale noastre.

Ca să nu mi se dăcă de cineva, că sunt național optimist și laudăros amintesc declarațiunile publicate chiar în gazetele grecești din Atena, cari nu vèd de sigur cu ochii gingași progresele cauzei românesce.

Și într'adevăr, că scolele propășesc pe și ce trece. Așa ca dovadă scola românescă din Târnova orașel mic lângă Bitolia abia deschisă la începutul anului curent numără deja 54 de eleve. Scola de fete din Gopesci alt orașel la o jumătate de postă departe de Bitolia, care avea anul trecut 50 de eleve, anul acesta numără peste 70. Un progres și mai însemnat a făcut scola română de băieți din Gopesci, care anul trecut număra 70 de elevi, ér anul acesta numără peste 110.

Același progres se observă pretutindeni. Este de ajuns să se deschidă o scola românescă pentru ca îndată să fie cercetată de un mare nmăr de elevi.

Trebuie să mărturisim însă, că activitatea noastră națională are de lucru pe un câmp prea vast și că rămâne încă mult de făcut. Vre o două sute și mai bine de sate românesce de aici sunt lăsate la voia întâmplărei, fără scola, fără carte și ce e și mai rău amenințate să fie greșite, căci propaganda pan elinască le trimite profesori și cărți grecești gratis. Cum putem privi la ele fără milă și fără intristare?

Sentimentele de simpatie și de compătimire nu sunt însă de ajuns. Ele sunt prea platonice și acum nu avem de cât vreme să ne grăbim a da fraților nostri din acele sate lumina românescă să-i facem și pe dēnși membri constituenți ai familiei din care fac parte.

Pentru acesta ne trebuiesc însă părale și mijloce materiale; cea ce nu avem din îndestulare, — ceea ce am pute avea totuși dacă românii din toate părțile ne ar întinde mâna de ajutoriu.

Bibliografie.

„Transilvania” fōia Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român Nr. 4 din 15 Aprilie a apărut cu următorul sumariu: Charta lumii (orbis pictus) de Castoriu, sau așa numita tabula Peutingeriană de P. Broștean. — Un monument istoric neprețuit, de Teodor Ceantea. — Studiu filologic, de Dr. Atanasie Marienescu. — Partea oficială. Proces verbal al comitetului Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, luat în ședința dela 18 Martiu n. 1891. — Consemnarea sumelor colectate în favorul scōlei de fete a „Asociațiunei transilvane”.

PARTEA SCIENTIFICĂ ȘI LITERARĂ

Din esortatiunile unui catichet dela scōlele noastre medii.

Furnicile.

Mergi la furnica o leneșule, și urmăză vedēnd căile ei și fi mai înțelept decât dēnsa. Pild. lui Sol. cap. 6. st. 6.

Mare bucurie ne fac ființele cele mici cunoscute în istoria naturală sub numele de insecte. Unele din ele ne delectă prin colorile lor frumoșe, ca fluturii și gândacii; altele ne fac să admirăm lucrările lor făcute cu multă măiestrie, ca albinele și paiangenii, ér cele mai multe din ele ne trag atențiunea prin pagubele și pustiirile cele mari, care le fac prin organele lor slabe, și prin corpul lor micuț. Dar între toate insectele este una mai interesantă, pe care știu, că ați privit-o adese ori cu multă luare aminte. Acestă insectă mică și înțeleptă este furnica. Știu, că cunoscēți cu toții acest mic animal cu 6 piciore și de colōre nēgră sau roșietică-închisă, acest mic animal, care este în continuă mișcare. L'ați privit pōte de multe-ori cu cea mai mare băgare de samă, și i ați urmărit căile lui. Une-ori v'ați oprit în cale, ca să nu-l călcați cu piciorul, și nici odată nu v'a plesnit prin minte, să-i conturbați linistea, scormonind cu bastonul sau cu piciorul în fortărețele lui măestrite.

Acest mic animal este vrednic de atențiunea noastră și merită să ne ocupăm de el. Bărbați învățați, Berthelot, s'a ocupat ani de zile, 25 ani, cu acest mic animal, ca să-i studieze, să-i învețe moravurile și obiceiurile, și acestui bărbat avem să-i mulțămim multe, însemnate și minunate descoperiri din viața furnice.

Cugetați-ve, furnicile formeză mai multe seminții, care pōrtă une ori resbel unele cu altele, și pe dușmanii prinși îi duc în slăvie; ele fac vânătoare asupra altor animale, și acestea le întrebuințeză ca animale de casă; furnicile au conducători, prefecți, polițiști, soldați, ingineri și lucrători. Dacă nu s'ar fi ocupat oameni serioși și învățați cu furnicile și n'ar fi studiat cu de măruntul viața și toate căile lor, n'am puté crede lucrurile cele atât de minunate și de surprindătoare, ce ni se istorisesc despre ele.

Furnicile în tot cazul trebuie să aibă mari și adevărate merite, pentru că chiar sfânta scriptură, chiar cuvântul lui Ddeu ne mână în scola la ele, ne provocă ca să le privim cu de amăruntul și să învățăm dela ele.

— Mergi la furnică leneșule, veți căile ei și învață dela ea, — dișe înțeleptul Solomon în pilda din fruntea temei noastre. Unii veți dăce, că aceste cuvinte sunt adresate oamenilor leneși și trândavi! Lenea este prea legată de noi, este prea înrudită. cu noi, și de multe-ori ne cade greu, ca să ne apucăm de lucru. Nu ne strică, nu ne pōte strica, dacă ne vom lăsa a fi îndemnați de furnică nu numai la lucru, ci și la multe alte virtuți. Pentru om pōte fi dejositor, ca să învețe dela un animal și încă dela un animal atât de mic ca furnica. Acestă nu face însă nimic, bine, că putem învăța ceva folositor.

Să ne închipuim dar, că ne aflăm pe câmp lângă un mușuroiu de furnici și vrem să învățăm dela ele.

Priviți cum se mișcă această lume de furnici; câtă silință își dau și câtă activitate nu desvōltă aceste ființe mici și neînsemnate. Cea mai mare virtute a furnicilor este într'adevăr iubirea de lucru. Nu vedem nici una stând în loc, lenevind, nici una, care să nu-și dea silință, să nu facă și ea ceva, să nu facă și ea un lucru, și priviți cât de sprintene sunt ele în lucrările lor, cu ce iutélă le servesc ele acelea; trebuie să fie nisce lucruri mari, pentru-că altcum nu și-ar da atâta silință și n'ar avea atâta grabă: Nici una din ele nu se odihnesce, nici una nu și petrece, nici una nu merge la primblare: toate lucră cu mult zel. Unele duc poveri, care pentru ele se par a fi mari și grele, altele aduc de ale mâncării; unele dădesc locuințe și spre acest scop aședă preste olaltă coji, hōspe, grăunțe de bucate și mici bețișore de lemn, altele pregătesc materialul de lipsă și îl duc la locul seu.

(Va urma.)

Bursa de Viena și Pesta.

Din 22 Aprilie 1891

	Viena	B.-Pesta.
Renta de aur ung. de 4°	—	—
Galbin	5.50 $\frac{1}{2}$	5.47
Napoleon	9.24	9.21
100 marce nemțesci	56.47	56.50
London pe (poliță de trei luni)	114.50	116.40

CONCURS.

Pe baza rezoluțiunii Preavenabilului consistoriu archidiecezan dto 5 Martiu a. c. Nr. 1395 B. prin această se escrie concurs pentru ocuparea postului de capelan în parohia de clasa III Peștișul inferior cu filia Buituri, protopresbiteratul Devei, cu termen de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt jumătate din venitele parohiei de clasa III satorite de către sinodul parochial estra-ordinar, ținut la 2 Februarie a. c.

Reflectanții au a și așterne cere-rile concursuale instruite conform legilor în vigóre la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul deschis.

Deva, 26 Martiu, 1891.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al trac-tului Devei în conșelegere cu comi-tetul parochial respectiv.

Avram P. Păcurariu,
adm. prot.

Sz. 2112/1891

(62) 2-3

Hirdetmény.

Az erzsébetvárosi kir. törvényszék által ezennel közzé tétetik, miszerint a Vecsérdi italmérésjog gyakorlásának arányosítása megengedése, az aránykulcs meghatározása és esetleg az érdemleges tárgyalás megejtése végett a tárgyalás f. é. Junius hó 12 n. d. előtt tüzetik ki Erzsébetvárosba a kir. törvényszék hivatalos helyiségébe a nagy végtárgyalási terembe: erre összes érdekeltek hirdeteményileg is oly figyelmeztetéssel idéztetnek, miszerint a meg nem jelenők részökre kivizendő ügygondnok által fognak képviseltetni.

Az erzsébetvárosi kir. törvényszéknek 1891 évi márczius hó 28-án tartott üléséből.

Vén András,
elnök.

Zoltán,
jegyző

Sz. 2509/1891. polg.

(63) 2-3

Hirdetmény.

Az erzsébetvárosi kir. törvényszék ezen nel közzé teszi hogy Báro Miske Adél által beadott kereset folytán Bolya községében gyakorolt italmérés jogának arányosítása megengedése az aránykulcs, meghatározása és esetleg az érdemleges tárgyalás megtartása végett a tárgyalás határidejéül f. év Junius hó 13 napjának d. előtt 9 órája tüzetik ki a kir. törvényszék hivatalos helyiségébe a nagy

Banca generală de asigurare mutuală „TRANSILVANIA.”

Bilanț în 31 Decembre 1890.

Activa:	fl.	cr.
Obligațiuni needate	190,800.—	
fl. 6,500 scrisuri fonciare ale cassei de păstrare din Sibiu emis. I. a fl. 102.—	fl. 6,680.—	
„ 32,500 scrisuri fonciare ale cassei de păstrare din Sibiu, emis. II. a „ 102.—	„ 33,150.—	
„ 1,000 scrisuri fonciari ale cassei de păstrare din Sibiu em. III. a „ 101.—	„ 1,010.—	
„ 1,000 scrisuri fonciare ale inst. fonc. sibian, em. I.	„ 1,050.—	
„ 1,000 scris. fonc. ale instit. fonciar sibian em. II.	„ 1,042.50	
„ 6400 scrisuri fonc. ale ins. fonciar sibian em. III.	„ 6592.—	
„ 7,000 scris. fonc. ale inst. fonciar sibian, em. IV.	„ 7,105.—	
„ 10,500 scrisuri fonc. a'e inst. fonciar sibian, em. V.	„ 10,605.—	
„ 15,800 scris. fonciare ale inst. fonciar ungar 4 1/2 %	„ 15,800.—	
„ 6,000 dto 5 %	„ 6,060.—	
„ 5,900 losuri pentru regularea Dunării a „ 121.—	„ 7,139.—	
„ 7,500 scrisuri fonciare ale „Albinei“ em. I.	„ 7,612.50	
„ 2,500 scris. fonciare ale „Albinei“ em. II.	„ 2,487.50	
„ 2,800 acțiuni ale „I. cai ferate trans.“ a „ 199.25	„ 2,789.50	
„ 300 rentă de hârtie austriacă	„ 270.30	
„ 200 rentă de argint austriacă	„ 180.30	
„ 400 losuri de stat din anul 1860	„ 580.—	
„ 100 scrisuri fonciari ale băucii hipo-tecari ung. 4 %	„ 110.50	
Acții diverse	„ 1270.—	
	fl. 111,484.10	

Efecte ale fondului de pensiuine:	
fl. 2000 scris. fonc. ale cassei de păstr. din Sibiu em. II.	fl. 2,040.—
fl. 1500 scris. fonc. ale cassei de păstr. din Sibiu em. III.	fl. 1515.—
Depuneri în cassa de păstrare	307.50 „ 3862.50
Portofoliul cambililor	2,498.07
Imprumuturi pe efecte	10,851.05
„ „ polițe de asig.	88,448.49
„ „ „ tontine	6,755.—
„ „ hipotecă	460.—
Depuneri în cassa de păstrare	712.05
Pretensiuni la agenturi	68,884.75
Avansuri la diversi și inspectori	6,157.61
D. bitori diversi	29,835.61
Mobili, table de agenturi și tablile	12,020.85
Spese de întemeiere	4,963.74
Provisiuni capitalizate	57,870.99
Realitatea în strada Cisnădiei Nr. 5	43,000.—
Cassa în număr	7,347.20
	645,952.02

Wilhelm Bruckner m. p.

Compturile de sus și bilanțul s'au aflat în consonanță cu registrele respective.

Sibiu, în 10 Aprilie 1891.

Dr. Ioan Nemeș m. p.

Consiliul de supraveghere:

George Mike m. p.

Arnold Friedsmann m. p.

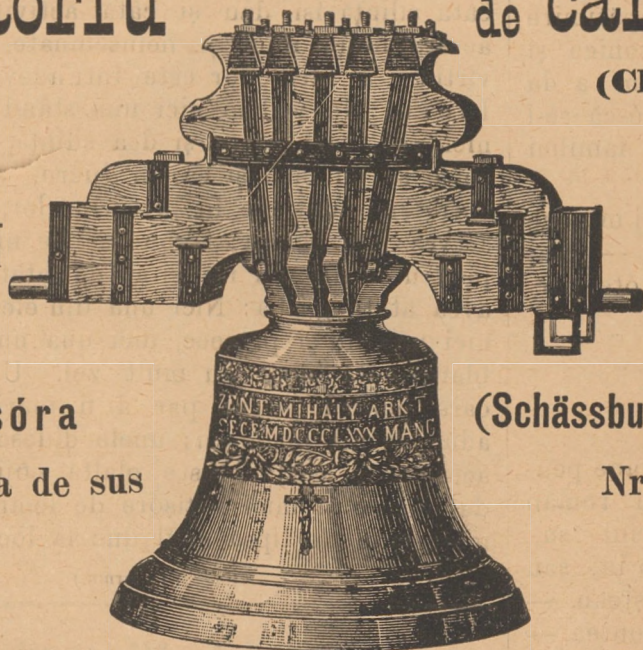
végtárgyalási terembe mikorra az összes érdekeltek hirdeteményileg is oly figyelmeztetéssel idéztetnek miszerint a meg nem jelenők ügygondnok által fognak képviseltetni.

Az erzsébetvárosi kir. törvényszéknek, 1891 évi márczius hó 28-án tartott üléséből.
Vén András, elnök
Májai Géza, jegyző

Mihaile Manchen, vársătoriu de campane

(Clopote)

și de construc-
țiunea cea mai
nouă

cu sul
sucitoriu

în Sighișoara

piața de sus

(Schässburg - Segesvár)

Nr. 168

o firmă, ce există dela anul 1822 și se bucură de un renume bun, se recomandă tuturor comunelor bisericesci a lîfera și repară clopote de totă mărimea cu coróna de stejar ori de fer legat, face și scaune de clopote din fer bătut pentru unul sau și mai multe clopote cu prețurile cele mai convenabile. Comandele se efectuează și în depărtare. Clopote mai mici sunt în tot timpul gata. Solvirea se va primi și în rate.

[50] 4-12

Redactor responsabil Nicolau Ivan.

O specialitate necomparabilă

între toate apele minerale alcalin-acide din monarhia și străinătate este

apa minerală de „Répát“

care în urma compozițiunii pré fericite a părților sale minerale și a conținutului estra-ordinar în acid-carbonic se bucură de o valoare medicinală foarte mare și de un renume universal neîntrecut.

Apa minerală de „Répát“ se întrebuintează ca medicament cu cele mai strălucite succese în contra conturbărilor de mistuire, în contra stărilor catarhalice a stomachului și a organelor respirătoare, în contra maladiilor rinichilor și a beșici etc. are un efect admirabil la secrețiunea udatului și este recunoscut ca remediu salvator neprețuibil.

👉 Cel mai curat și binefăcătoriu product natural. 👈

👉 Ca borviz adecă beut cu vin 👈

nu se pôte compara această apă escelentă cu nici o altă apă minerală a cont nentului.

👉 Șampagnul apelor minerale. 👈

În urma acestora me véd îndemnat a recomanda apa minerală de „Répát“ nu numai ca pe o beutură prea plăcută răcoritoare ci și ca pe un escelent medicament și ca cel mai sigur remediu preservativ în contra tuturor maladiilor al organismului intern fie-căruia consumant înțelept precum și pentru copii spre întrebuintarea dîlnică cu cea mai mare căldură și conșcențiositate.

Apa minerală de „Répát“ umplută în flacone elegante de 1/2 și 1/1, litru mărime să găsească totdeauna în calitate próspecte și veritabilă în Depoul subsemnatului de expedițiune în Brașov (Transilvania); ér în Sibiu la domnul I. K. Misselbacher și toate birturile mai însemnate.

Cu totă stima

Administrațiunea isvorului

Josef Görgy.

[27] 10-20

Editura și tipariul tipografiei archidiecezane